

Arkiv: FA-U01
Arkivsak: 21/366- 2
Administrativ enhet: Bolig og økonomisk
rådgivning
Dato: 10.02.2021

Saksframlegg

Saksnr.	Utvalg	Møtedato
21/14	Utvalg for teknikk, næring og kultur	02.03.2021
21/24	Formannskapet	09.03.2021
21/22	Kommunestyret	16.03.2021

Næringsfond reviderte vedtekter

Vedtak som innstilling fra Formannskapet - 09.03.2021 - sak 21/24

Formannskapets enstemmige innstilling (11 stemmer):

1. Reviderte vedtekter for Nes næringsfond inkludert bestemmelser for utlån vedtas.
2. Næringsfondet forvaltes av hovedutvalg for teknikk, næring og kultur som fondsstyre. Formannskapet oppnevnes som klageorgan.
3. Rådmannen gis delegert myndighet for bevilgninger inntil 30.000 kr begrenset oppad til 15 % av fondets årlige utbetalinger for søknader som krever særlig rask beslutningsprosess («hastesaker»).
4. Som hovedregel innvilges tilsagn under 50.000 kr som støtte i form av tilskudd. For tilsagn over 50.000 kr vil de første 50.000 kr som hovedregel tildeles som støtte (tilskudd) og resterende fordeles 50% støtte og 50% lån.
5. Av Næringsfondets saldo kan det årlig tildeles inntil 50%, begrenset oppad til kr 1.5 mill. kr. pr år.
6. Fondets beholdning vil ha en øvre ramme på 3 mill kr pr. år. Kraftinntekter utover fondets øvre ramme avsettes ikke, men disponeres som kommunens frie inntekter.

Kommunestyret 16.03.2021:

Behandling:

Votering:

Formannskapets innstilling ble enstemmig vedtatt (35 stemmer).

KST- 21/22 Vedtak:**Kommunestyrets enstemmige vedtak (35 stemmer):**

1. Reviderte vedtekter for Nes næringsfond inkludert bestemmelser for utlån vedtas.
2. Næringsfondet forvaltes av hovedutvalg for teknikk, næring og kultur som fondsstyre. Formannskapet oppnevnes som klageorgan.
3. Rådmannen gis delegert myndighet for bevilgninger inntil 30.000 kr begrenset oppad til 15 % av fondets årlige utbetalinger for søknader som krever særlig rask beslutningsprosess («hastesaker»).
4. Som hovedregel innvilges tilsagn under 50.000 kr som støtte i form av tilskudd. For tilsagn over 50.000 kr vil de første 50.000 kr som hovedregel tildeles som støtte (tilskudd) og resterende fordeles 50% støtte og 50% lån.
5. Av Næringsfondets saldo kan det årlig tildeles inntil 50%, begrenset oppad til kr 1.5 mill. kr. pr år.
6. Fondets beholdning vil ha en øvre ramme på 3 mill kr pr. år. Kraftinntekter utover fondets øvre ramme avsettes ikke, men disponeres som kommunens frie inntekter.

Formannskapet 09.03.2021:**Behandling:**Votering:

Utvalgets innstilling ble enstemmig vedtatt (11 stemmer).

FS- 21/24 Vedtak:**Formannskapets enstemmige innstilling (11 stemmer):**

1. Reviderte vedtekter for Nes næringsfond inkludert bestemmelser for utlån vedtas.
2. Næringsfondet forvaltes av hovedutvalg for teknikk, næring og kultur som fondsstyre. Formannskapet oppnevnes som klageorgan.
3. Rådmannen gis delegert myndighet for bevilgninger inntil 30.000 kr begrenset oppad til 15 % av fondets årlige utbetalinger for søknader som krever særlig rask beslutningsprosess («hastesaker»).
4. Som hovedregel innvilges tilsagn under 50.000 kr som støtte i form av tilskudd. For tilsagn over 50.000 kr vil de første 50.000 kr som hovedregel tildeles som støtte (tilskudd) og resterende fordeles 50% støtte og 50% lån.

5. Av Næringsfondets saldo kan det årlig tildeles inntil 50%, begrenset oppad til kr 1.5 mill. kr. pr år.
6. Fondets beholdning vil ha en øvre ramme på 3 mill kr pr. år. Kraftinntekter utover fondets øvre ramme avsettes ikke, men disponeres som kommunens frie inntekter.

Utvalg for teknikk, næring og kultur 02.03.2021:

Behandling:

Rådmannens innstilling ble enstemmig vedtatt.

UTNK- 21/14 Vedtak:

1. Reviderte vedtekter for Nes næringsfond inkludert bestemmelser for utlån vedtas.
2. Næringsfondet forvaltes av hovedutvalg for teknikk, næring og kultur som fondsstyre. Formannskapet oppnevnes som klageorgan.
3. Rådmannen gis delegert myndighet for bevilgninger inntil 30.000 kr begrenset oppad til 15 % av fondets årlige utbetalinger for søknader som krever særlig rask beslutningsprosess («hastesaker»).
4. Som hovedregel innvilges tilsagn under 50.000 kr som støtte i form av tilskudd. For tilsagn over 50.000 kr vil de første 50.000 kr som hovedregel tildeles som støtte (tilskudd) og resterende fordeles 50% støtte og 50% lån.
5. Av Næringsfondets saldo kan det årlig tildeles inntil 50%, begrenset oppad til kr 1.5 mill. kr. pr år.
6. Fondets beholdning vil ha en øvre ramme på 3 mill kr pr. år. Kraftinntekter utover fondets øvre ramme avsettes ikke, men disponeres som kommunens frie inntekter.

Rådmannens innstilling:

1. Reviderte vedtekter for Nes næringsfond inkludert bestemmelser for utlån vedtas.
2. Næringsfondet forvaltes av hovedutvalg for teknikk, næring og kultur som fondsstyre. Formannskapet oppnevnes som klageorgan.
3. Rådmannen gis delegert myndighet for bevilgninger inntil 30.000 kr begrenset oppad til 15 % av fondets årlige utbetalinger for søknader som krever særlig rask beslutningsprosess («hastesaker»).

4. Som hovedregel innvilges tilsagn under 50.000 kr som støtte i form av tilskudd. For tilsagn over 50.000 kr vil de første 50.000 kr som hovedregel tildeles som støtte (tilskudd) og resterende fordeles 50% støtte og 50% lån.
5. Av Næringsfondets saldo kan det årlig tildeles inntil 50%, begrenset oppad til kr 1.5 mill. kr. pr år.
6. Fondets beholdning vil ha en øvre ramme på 3 mill kr pr. år.

Kraftinntekter utover fondets øvre ramme avsettes ikke, men disponeres som kommunens frie inntekter.

Vedlegg:

1. Forslag til nye Vedtekter Næringsfond reviderte med utlånsdel
3. Saksprotokoll bundet og ubundet fond juni 2014(29935)
4. Protokoll Kommunestyret sak 181-2016 - vedtatt 20.12.2016(29933)
2. Rundskriv H 25 92

Sammendrag:

Saken fremmes for stadfestelse av reviderte vedtekter for næringsfond med utgangspunkt i satsningsområdene i Strategisk Næringsplan, kommunestyre vedtak 20/99 og EØS-avtalens regler om bagatellmessig støtte.

Kommunestyret vedtok enstemmig den 22.09.2020, sak 20/99, at forslag til reviderte vedtekter for bundet og ubundet næringsfond skal fremmes innen utgangen av 2020. På bakgrunn av dette fremmes det to saker til politisk behandling, da det foreligger forslag om til dels ulike kriterier, vilkår og hensyn for de to fondene. Dette gjenspeiles også i innhold i vedtektene.

Denne saken gjelder det ubundne fondet. Videre i saksframlegget brukes betegnelsen *næringsfond* for dette fondet. Rådmannen finner det dekkende. Rundskrivet fra departementet bruker betegnelsen kraftfond for det bundne fondet, det vises til egen politisk sak om dette.

Kommunestyret vedtok i sak 20/99 at det skal åpnes for utlån. I revideringen av vedtektene er denne ordningen lagt til næringsfondet. Etter ordlyden forstås det videre at det er tildelingskriterier og utlånskriterier som skal vurderes med tanke på størrelse og virksomhet.

Bakgrunn for saken:

Kommunestyret vedtok 20.12.2016, sak 181/16, å fryse næringsfondene i to år (01.01.2017-01.01.2019) for å bygge opp beholdningene i fondene. Det ble videre fattet vedtak om å fremme sak om reviderte vedtekter første halvår 2018.(se protokoll / vedlegg 3)

Kommunestyret vedtok enstemmig den 22.09.2020, sak 20/99 at forslag til reviderte vedtekter for bundet og ubundet næringsfond skal fremmes innen utgangen av 2020. Tidligere vedtekter er vedtatt av kommunestyret 17.06.2014, sak 14/56 (vedlegg 2).

«Rådmannen bes fremme sak om forslag til reviderte vedtekter for bundet næringsfond innen utgangen av 2020. Tidspunkt for fordeling av midler fra fondet vurderes i nevnte sak.

Rådmannen bes fremme sak om forslag til reviderte vedtekter for ubundet næringsfond innen utgangen av 2020. Fondet tilføres nye midler – fortrinnsvis fra kommunens konsesjonskraftsinntekter.

Deler av det ubundne næringsfondet kan brukes til kommunens satsning på Esval (Greenlab).

Rådmannen bes fremme ny sak før midlene tas i bruk.

Det skal være mulig å søke lån av Næringsfondet når det er bygd opp over tid. Det skal lages kriterier

for utlån. Kriterier som må vurderes er størrelse på beløp og hvilken virksomhet det skal kunne gjelde. Målgruppen skal være mindre gründerbedrifter.»

Viktige hensyn for etablering av reviderte vedtekter:

Det ligger ingen statlige føringer til grunn for vedtekter for ubundet fond. Revidering av vedtektene er derfor utarbeidet med utgangspunkt i satsningsområdene i Strategisk Næringsplan og EØS-avtalens regler om bagatellmessig støtte.

Næringsfondet inntekt og beholdning:

Beholdningen i næringsfondet er per 31.12.2020 på 2,96 mill kr.

Næringsfondet beholdning er avsetning fra kommunens frie midler. Dette er konsesjonskraftsinntekter, som er fra fra en andel av kraftproduksjonen, som en krafteier er pålagt å avstå til kommunen som er berørt av en kraft-regulering eller utbygging jf. vannfallrettighetsloven (industrikonsesjonsloven) § 19 og vassdragsreguleringsloven § 22.

Da inntekten er regulert av kraftpriser vil disse kunne variere fra negative inntekter et år (som i 2020) til nærmere 2 mill kr andre år. Etter at kraftverket på Rånåsfoss har blitt en del av Nes, er det grunn til å tro at de to kraftverkene som nå er i Nes samlet vil kunne gi inntekter nærmere 2 mill kr pr år framover.

Avkastningen er:

- *Årlige konsesjonskraftsinntekter*
- *Renter og annen avkastning av fondskapitalen*
- *Avdrag fra utlån av fondskapitalen*

Formål og kriterier:

Fondet skal anvendes til næringsformål i Nes kommune for å fremme etablering av næringsvirksomhet innenfor satsingsområdene for Strategisk Næringsplan. Støtten kan tildeles som tilskudd og lån.

Tildelingen vurderes etter følgende kriterier:

- Utvikling av tiltak som har potensiale for økt verdiskapning og/eller nye arbeidsplasser
- Gründere, der forretningsidéen har potensiale for økt verdiskapning og/eller flere arbeidsplasser med spesiell vekt på ungdom og nyetablerere
- Fysiske investeringer i maskiner og bygninger ved etablering/oppstart og utvikling av virksomheter
- Tiltak som støtter sirkulærøkonomi og det grønne skiftet.

Støttevilkår:

1. Samlet finansiering fra fondet til private næringstiltak skal som hovedregel ikke overstige 50 % av det prosjektets totale kapitalbehov, avgrenset til maksimalt samlet støtte kr.200.000 kr. Ved prosjekter av særlig betydning for ungdom, og ved nyetableringer kan det gis inntil 75 % finansiering.
2. Gründere og nyetablering vil som hovedregel få innvilget tilsagn under 50 000,- som støtte i form av tilskudd. For tilsagn over 50 000 kr vil de første 50 000 kr som hovedregel tildeles som støtte (tilskudd) og resterende fordeles 50% støtte og 50% lån.
3. Ved utbetaling kan 50 % av tilskuddet holdes igjen i påvente av at det foreligger dokumentasjon på at prosjektet er igangsatt/gjennomført i henhold til forutsetningene for

tilskuddet.

4. Midler fra næringsfondelet tildeles ikke bedrifter for å dekke avdrag og renter på lån, gjeldssanering eller løpende drift.
5. Dersom det oppstår forhold som er i strid med forutsetningene, eller norsk lov, eller det viser seg at tiltaket ikke kan realiseres som forutsatt, vil utbetalte midler kreves tilbakebetalt.

Vilkår låneordning

Rentefritt lån, begrenset oppad til 100 000 kr. 1. terminforfall 6 måneder etter utbetaling. Lånet nedbetales over 24 terminer.

Søknad krav og frister:

Søknaden skal sendes inn elektronisk gjennom www.regionalforvaltning.no.

Veileder vil bli tilgjengelig på portalen www.regionalforvaltning.no.

Søknadsfrist 1. april og 1. oktober.

Søknaden skal inneholde:

- a) En beskrivelse av tiltaket det søkes om tilskudd til, inkludert målsettinger for tiltaket og relevans for formålet med tilskuddsordningen.
- b) Plan for gjennomføring, herunder aktiviteter, tidsplan, organisering og samarbeidspartnere.
- c) Forventede resultater.
- d) Budsjett for prosjektet/tiltaket, herunder finansieringsplan.
- e) Søknadssum.
- f) Andre relevante opplysninger søkeren anser viktig for søknaden og andre opplysninger som er spesifisert i kunngjøringen.

Søker skal opplyse om foretaket har mottatt støtte fra næringsfondet tidligere. Søkeren skal opplyse om foretaket har mottatt annen offentlig støtte, og eventuelt hvilke, de tre siste årene.

Saksbehandling

Vedtektene vil være det overordnede regelverket.

Rådmannen forbereder saker og innstiller til Utvalg for teknikk, næring og kultur.

Rådmannen delegeres avgjørelsesmyndighet opp til 30.000 kr i hastesaker. Fullmakten er begrenset til maksimalt 15 % av fondets årlige utbetalinger.

Kommunen skal etter vedtak sende ut tilsagnsbrev med vilkår for tilsagnet. Tilsagnsbrevet skal gi en frist for ferdigstilling, informasjon om dokumentasjonskrav knyttet til utbetalingen og informasjon om klagerett. Tilskuddsmottaker skal gi skriftlig samtykke om at tilskuddet er akseptert på de vilkår tilsagnsbrevet angir.

Den totale tildelingen av støtte for hvert halvår kan ikke overgå mer enn halvparten av årets totale ramme. Overskudd fra en periode kan overføres til neste periode.

Dialog med Nes næringsforening:

Forslag til vedtekter for Næringsfondet har vært forelagt Nes Næringsforening, som er positive til forslaget. På dette tidspunktet var ikke utlån inkludert i vedtektene.

Tilsvarende ordning for andre kommuner Kraftfond og næringsfond:

Ingen andre kommuner på Øvre Romerike har aktive næringsfond, det praktiserer heller ikke låneordninger.

I Nord-Odal tilbys det støtte som tilskudd og lån (herunder ansvarlige og betingede lån). Kommunen har hittil tildelt tre rentefrie lån, to på kr.50 000,- og ett på kr.100 000,-.

Regelverk:

De alminnelige reglene for offentlig støtte kommer til anvendelse.

Tilskuddet gis innenfor rammene av statsstøtteregelverket for bagatellmessig støtte.

Om fondskapitalen:

Konsesjonskraftsinntekter er frie midler, og kommunen kan selv bestemme hva disse midlene skal brukes til. Nes kommune har i perioden 2010-2015 bestemt at også disse inntektene skal brukes til næringsutvikling. Da inntekten er regulert av kraftpriser vil disse kunne variere fra negative inntekter et år (som i 2020) til nærmere 2 MNOK andre år. Etter at kraftverket på Rånåsfoss har blitt en del av Nes, er det grunn til å tro at de to kraftverkene som nå er i Nes samlet vil kunne gi en fremtidig inntekter på nærmere 2 mill kr pr år.

Etter rådmannens vurdering vil en modell hvor fondskapitalen settes til maksimalt 3 mill kr, kunne skape en årlig forutsigbarhet rundt støtteordningen både i forhold til forvaltningene og målgruppen.

Fondsstyre og klageinstans

Utvalg for teknikk, næring og kultur foreslås som fondsstyre, og formannskapet som klageorgan.

Bakgrunnen for dette forslaget er vurdering av forskrifter og kommuneloven. Det følger av Kommuneloven § 11-2, tredje ledd at:

«Når en klage skal behandles etter forvaltningsloven § 28 andre ledd, er en folkevalgt som har vært med på å forberede eller treffe vedtaket, inhabil til å delta i klageinstansens behandling av vedtaket, eller i forberedelsen av saken for klageinstansen.»

Det innebærer at deltakere i fondsstyret ikke kan forberede saken for klageinstansen, eller delta i klageinstansen behandling av vedtaket.

Det er to mulige modeller for klagebehandlingen av vedtak fra fondsstyret.

Som utgangspunkt anbefaler regjeringen i sin veileder om intern klage i kommuner og fylkeskommuner at et internt opprettet klageorgan bør fungere som klageinstans for vedtak fattet etter forvaltningsloven § 28 annet ledd, fremfor kommunestyret. Følgende er sitert fra veilederen:

«Funksjonen som klageorgan er altså i utgangspunktet lagt til kommunestyret og fylkestinget. Det vil imidlertid være betenkeligheter med å bruke disse organene som klageinstans, både på grunn av organenes størrelse og øvrige saksmengde, og fordi dette er organer som i første rekke er fora for politisk meningsbrytning og i liten grad er innrettet mot behandling av begrensede enkeltsaker. Videre vil de fleste kommunestyre- og fylkestingsmedlemmer også være medlem av andre besluttede organer slik at det stadig vil være noen som må fratrukket som inhabile etter bestemmelsen i kommuneloven.»

Det fremgår imidlertid også av veilederen at dersom det er formannskapet som har fattet vedtaket, bør likevel kommunestyret være klageinstans:

«Loven sier ikke noe om hvem som skal behandle klager over enkeltvedtak truffet av formannskapet eller fylkesutvalget. Departementet mener imidlertid at spørsmålet må løses slik at klagen går til kommunestyret/fylkestinget av hensyn til de interne kompetanseforholdene i kommunen/fylkeskommunen, jf. rundskriv H-25/92 side 8.»

På bakgrunn av dette anbefaler rådmannen at Utvalg for teknikk, næring og kultur foreslås som

fondsstyre. Det vises her også til utvalgets rolle i behandlingen av søknader etter midlertidig forskrift om kommunalt næringsfond (jf. sak 21/17, vedtatt at Formannskapet den 16.2.2021). Rådmannen legger til grunn at hensynet til smidighet og sakens art tilsier at Formannskapet er mest egnet som klageorgan.

Vurdering:

Det er vurdert hensiktsmessig at det gis delegert avgjørelsesmyndighet for tilsagn opp til 30 000 kr. Det legges til grunn at majoriteten av søknadene vil bli behandlet politisk, men på grunn av foreslått søknadsfrist to ganger i året så vil det kunne være behov for en raskere beslutningsprosess, eksempelvis for små gründerbedrifter som mangler oppstartkapital til det mest nødvendige for igangsettelse. Fullmakten foreslås begrenset til maksimalt 15 % av fondets årlige utbetalinger.

Støtte

For næringsfondet er det vurdert at en begrensning på samlet støtte på kr. 200 000,- er rimelig sett ut ifra at man begrenser tildelingen til inntil 50% pr. år av den samlede beholdningen i fondet. Støttens maksimale størrelse er også vurdert å være tilstrekkelig til å gi små og mellomstore bedrifter en viktig startkapital.

Næringsfondets kapasitet avhenger av de årlige inntektene. Samlet tildeling vil derfor måtte vurderes i forhold til likviditet i fondet hvert år. Å avsette årlig inntekt og begrense fondets beholdning oppad til 3 MNOK er vurdert å skape forutsigbarhet rundt forvaltningen, for søkerne og gi adgang for at kommunene kan få frie midler.

Låneordning

I kommunestyret 22.09.2020, sak 20/99 ble det vedtatt at det skal være mulig å søke lån fra næringsfondet: «når det er bygd opp over tid. Det skal lages kriterier for utlån. Kriterier som må vurderes er størrelse på beløp og hvilken virksomhet det skal kunne gjelde».

Det er vurdert at en forenklet låneordning hvor det innvilges rentefritt lån, forbeholdt gründere og nyetableringer som fyller vilkår for gjeldene tildelingskriterier. Ettersom fondets beholdning nå er i overkant av kr 2.9 MNOK og i samsvar med valgte kriterier, vil kommunen kunne starte utlånsdel så snart det administrative er tilrettelagt. Etablerte bedrifter kan ikke søke lån, dette er forbehold grundere og nyetablering.

For å ivareta en rasjonell administrasjon av utlån er det anbefalt at det innvilges rentefrie lån. Faste terminbeløp i form av avdrag vil gi oversiktlig oppfølging og vil kunne følge dagens etablerte arbeidsprosesser for administrasjonene. Det er vurdert hensiktsmessig at innbetalt avdrag tilbakeføres til fondskapitalen for videre tildeling. Samlet er den anbefalte låneordningen vurdert å være enkel og forutsigbar.

For målgruppen som kvalifiserer til lån er det anbefalt å legge følgende modell til grunn: Beløp under 50.000 kr utbetales som støtte. Beløp over 50.000 kr fordeles med 50.000 kr i støtte, og overskytende beløp fordeles 50% støtte og 50% lån. Dette vil bl.a. bidra til at målgruppen for nyetablering vil kunne få nødvendige midler til etablering av sine prosjekter og virksomheter.

Konklusjon:

Det foreslås reviderte vedtekter med utlånsbestemmelser for Nes næringsfond.

Fondet skal anvendes til næringsformål i Nes kommune for å fremme etablering av næringsvirksomhet innenfor satsingsområdene for Strategisk Næringsplan. Støtten kan tildeles som tilskudd og lån.

Samlet finansiering til private kan ikke overstige 50 % av prosjektets kapitalbehov, avgrenset til maksimal samlet støtte 200.000 kr. Ved prosjekt av særlig betydning for ungdom, og ved

nyetablering kan det gis inntil 75 % finansiering. Øvre grense for utlån er 100.000 kr.

Utvalg for teknikk, næring og kultur er fondsstyre for fondet, etter delegert myndighet fra kommunestyret. Formannskapet er klageinstans.

Rådmannen delegeres avgjørelsesmyndighet opp til 30 000 kr for hastesaker. Fullmakten er begrenset til maksimalt 15 % av fondets årlige utbetalinger.

Det settes en øvre ramme for fondets beholdning på 3 mill kr pr. år. Kraftinntekter utover fondets øvre ramme disponeres som frie kommunale inntekter.